

Dr. Öğr. Üyesi Asiye Selcen ATAÇ
Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku ABD

KİŞİSEL VERİLERİN
KAYDEDİLMESİ SUÇU
(TCK m. 135)

60. Yıl
FİLİZ KİTABEVİ
2023

EKİM 2023

ISBN:978-975-368-927-4

BASKI - CİLT

Kiraz Medya Sanayi ve Ticaret A.Ş
Matbaacı Sertifika Numarası: 40162

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850)441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com
bilgi@filizkitabevi.com
Yayıncı Sertifika Numarası: 48596

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100.yılında

Cumhuriyet öğretmeni annem,

Babam merhum,

Ağabeyim,

Necla Ataç'a

Yalçın Ataç'ın aziz hatırasına

Prof. Dr. Mustafa Sancar Ataç'a

Saygı, sevgi ve minnetle ithaf olunur.

ÖNSÖZ

Kişisel verilerin kaydedilmesi suçunu çalışma konusu olarak belirlediğimizde konunun bu denli geniş bir kapsamı olacağını öngörmemiştik. Suçun konusu ve suçla korunan hukuksal değer konusu başlı başına ayrı bir çalışma oluşturabilecek içerikteydi. Yaptığımız okumalar ve araştırmalar neticesinde, zaman içerisinde özellikle teknolojik gelişmeler, yapay öğrenme, algoritmik karar alma süreçlerinin yarattığı tehditlerle birlikte, korunan hukuksal değer olarak kişisel verilerin korunması hakkının bağımsız bir hak görünümüne dönüştüğünü ve ceza hukuku korumasına artan oranda ihtiyaç duyduğunu gördük. Bu nedenle birinci bölümde, kişisel verilerin hukuki niteliğini ortaya koymaya çalışan teorilere, uluslararası sözleşmelere, mahkeme içtihatlarına yer vererek korunan hukuksal değer, bağımsız nitelikte bir hak olarak kişisel verilerin korunması hakkının olduğu sonucuna nasıl ulaştığımızı ortaya koymak istedik.

Kitabın bir diğer kapsamlı kısmı, ikinci bölümde yer alan suçun konusu alt başlığıdır. Suçun konusunu oluşturan kişisel verinin ne olduğu sorusu, tezin omurgasını oluşturduğundan, bu başlık altında ayrıntılı bir inceleme yapmaya gayret gösterdik. Bu kapsamda uluslararası belgeler, iç hukuk mevzuatından örnekler, Yüksek Mahkeme İchtihatları, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi içtihatlarına yer verdikten sonra kişisel verinin unsurlarını inceledik. Bu nedenle kitabı hazırlama sürecinin geniş bir zaman dilimine yayıldığını belirtmek gerekir. Bu vesileyle kitabın ortaya çıkma sürecinde maddi manevi desteğini esirgemeyen dostlarıma, hocalarıma ve kişilere teşekkür etmek isterim.

Sadece çalışmanın hazırlandığı süreçte değil, akademik hayatım süresince, yurt dışında yaptığım araştırmalar da dahil olmak üzere, teşvik ve desteğini esirgemeyen, Sayın Hocam Prof. Dr. Feridun Yenisey'e ve Heybeliada Kütüphanesi'nde çalışırken misafirperverliğiyle destek olan değerli eşi Dilek Yenisey'e teşekkür etmek isterim. 2014 yılında Max Planck Yabancı ve Milletlerarası Ceza Hukuku Enstitüsü'nde araştırma yapma imkânı sağlayan, çalışmanın birinci bölüm sistematığının oluşmasına katkılarından ötürü emekli müdür Prof. Dr. Dr. h.c. mult. Ulrich Sieber'e ve çalışma ortamı sağlayan Dr. Dr. Silvia Tellenbach'a, 2019 yılında Heidelberg Üniversitesi Alman, Avrupa, Uluslararası Ceza ve Ceza Usul Hukuku Enstitüsü'nde çalışma ortamı sağlayan Prof. Dr. Jan C. Schuhr'a teşekkür ederim.

Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde, göreve başladığım 2006 yılından itibaren, Dekanlığı döneminde yarattığı akademik şevkle bizleri teşvik eden Prof. Dr. Devrim Ulucan'a ve Prof. Dr. Ayferi Göze'ye ne kadar teşekkür etsem azdır. Bu vesileyle kurucu Dekanımız merhum Prof. Dr. Aydın Aybay Hocam'ı saygıyla anmak isterim. Akademik çalışmalarımı hazırlama sürecinde, kaynaklarını kullanımına sunan ve bilgisini her

zaman paylaşan, Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı görevi esnasında yurt dışında araştırma yapma ve çalışma isteğimi destekleyen, Prof. Dr. Yusuf Aksar'a; Yargıtay tecrübesini ve akademik birikimini, başvurduğum her an vakit ayırarak paylaşan Prof. Dr. İbrahim Şahbaz'a ve bu süreçteki desteklerinden ötürü Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekan Vekili Prof. Dr. Dilek Yılmazcan'a; Maltepe Üniversitesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı'nda görev yapan; çalışma süresince ihtiyaç duyduğum her an destek olan, değerli çalışma arkadaşlarım Dr. Öğr. Üyesi Melike Ezgi Yetimoğlu'na ve Ar. Gör. Furkan Ali Şimşek'e teşekkür ederim. Kitabın yazım sürecinde kaynak temininde yardımcı olan Deniz Yıldırım'a ayrıca teşekkür ederim.

Akademik çalışma arkadaşlığı olarak başlayan, hayatın akışı içinde aynı zamanda kardeşliğe ve dostluğa dönüşen yol arkadaşlarım; kitabın hazırlık sürecinde, karşılıklı fikir telakkisinde bulunduğumuz, birlikte çalışmaktan mutluluk duyduğum Dr. Öğr. Üyesi Aysun Altunbaş'a, kitabın yayıma hazırlanış sürecinde titizlikle yardımcı olan, Doç. Dr. Özge Uzun Kazmacı ve Doç. Dr. Ayşe Nilay Şenol'a, çalışma sürecinde yaşadığım her zorlu anda yanı başımda olan Prof. Dr. Oylum Korkut'a, Doç. Dr. Esra Hamamcıoğlu'na, Doç. Dr. Esra Baskan'a, Dr. Öğr. Üyesi Melda Köse'ye, Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Serdar Koyuncu'ya ve Dr. Öğr. Üyesi Gülseven Durmuş'a teşekkür ederim.

En önemli teşekkürü, hocam, Prof. Dr. Ayşe Nuhoğlu'na yapmak isterim. Akademik hayatımın başlangıcından bugüne dek hocama ulaşamadığım tek bir an dahi olmadığı gibi, hocamın nezaketi, gösterdiği anlayış ve sabırla birlikte, cesaret veren yaklaşımı beni her daim daha çok çalışmaya sevk etmiştir. Bu vesileyle kendisinin asistanı olarak akademik hayata başlamış olmanın benim için büyük bir gurur olduğunu belirtmekle birlikte her daim asistanı olduğumu da ifade etmek isterim. Hocama ne kadar teşekkür etsem azdır.

Son olarak okumanın insanı zenginleştirdiğini öğreten babam merhum Yalçın Ataç'a, bilimin yarattığı ışık kadar hiçbir şeyin aydınlatıcı olamayacağını öğreten annem Necla Ataç'a, gözlerimi açtığım ilk günden bugüne, hayattaki en büyük şansım, ağabeyim Prof. Dr. Mustafa Sancar Ataç'a sonsuz saygı ve şükranlarımı sunarım.

Kitabın yayımlanması için gösterdikleri çaba ve titiz çalışmalarından ötürü başta Oğuzhan Oruç Beyefendiye, Filiz Kitabevi çalışanlarına, bu vesileyle kapak tasarımını yapan Özge Dane Beyefendiye ve mizanpajı yapan Sevede Sultan Tandoğan Hanımefendiye çok teşekkür ederim.

Dr. Öğr. Üyesi Asiye Selcen Ataç

İçerenköy / Ekim 2023

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	I
KISALTMALAR	3
GİRİŞ	6

BİRİNCİ BÖLÜM

SUÇ VE CEZA POLİTİKASI AÇISINDAN KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI HAKKI	8
I. Kişisel Verilerin Korunması Hakkının Pozitif Hukuka Yansıma Süreci	8
A. Kişisel Verilerin Korunması Hakkının Niteliği	8
1. Ekonomik Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması	9
a. Mülkiyet Hakkı Görüşü	9
b. Fikri Mülkiyet Hakkı Görüşü	10
2. İnsan Hakkı Olarak Kişisel Verilerin Korunması	11
a. İnsan Onuru	11
b. Bilgilerin Geleceğini Belirleme Hakkı/Enformasyonel Özerklik	12
c. Genel Kişilik Hakkı	13
ç. Kişisel Verilerin Korunması Hakkının Özel Hayatın Gizliliğine Saygı Hakkından Bağımsız Bir Hak Olup Olmadığı Sorunu ...	14
aa. Kişisel Verilerin Korunması Hakkının Özel Hayatın Gizliliğine Saygı Hakkı Kapsamında Yer Alan Bir Hak Olduğu Görüşü	15
bb. Özel Hayatın Gizliliğine Saygı Hakkından Ayrı Olarak Korunma İhtiyacı	17
B. Uluslararası Belgelerde Kişisel Verilerin Korunması	18
1. Uluslararası Sözleşmelerden Kaynaklanan Dayanaklar	18
a. Avrupa Konseyi	18
aa. Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Sırasında Gerçek Kişilerin Korunmasına Dair Sözleşme (No 108)	18
bb. 108+ Sayılı Sözleşme	20
cc. İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetlerini Korumaya Dair Sözleşme	21
b. Rehber İlkeler	22
aa. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü Tarafından Kabul Edilmiş Olan Gizliliğin Korunması ve Sınır Ötesi Kişisel Veri	

Akışları Hakkındaki Rehber İlkeler (OECD Rehber İlkeler)	22
bb. Birleşmiş Milletler Bilgisayara Geçirilmiş Kişisel Veri Dosyalarının Düzenlenmesine İlişkin Rehber İlkeler.....	23
c. Avrupa Birliği Hukuku.....	23
aa. Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı	23
bb. Yönergeler	25
aaa. 95/46/AT Sayılı Kişisel Verilerin İşlenmesi Sırasında Gerçek Kişilerin Korunması ve Serbest Veri Trafik Hakkında Yönerge (Mülga)	25
bbb. 2002/58/AT Sayılı Elektronik Haberleşme Sektöründe Özel Yaşamın Korunması ve Kişisel Verilerin İşlenmesi Yönergesi.....	26
ccc. 2006/24/AT Sayılı İletişim Trafik Verilerinin Saklanması Yönergesi	26
ççç. 2016/680 Sayılı Kolluk Teşkilatında ve Ceza Yargılamalarında Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Yönerge	27
cc. Tüzükler	28
aaa. 2018/1725 Sayılı Avrupa Konseyi ve Parlamentosunun Topluluk Kurum ve Organları Vasıtasıyla Kişisel Verilerin İşlenmesi Sırasında Gerçek Kişilerin Korunmasına ve Serbest Veri Trafikine İlişkin Tüzük (Regülasyon).....	28
bbb. Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Regülasyonu (GVKR)	29
C. Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Korumasına Muhtaç Olup Olmadığı Sorunu.....	30
1. Bir Fiilin Suç Haline Getirilmesinin Koşulları.....	31
a. Cezaya Muhtaçlık	31
b. Cezaya Liyakat	31
c. Hukuksal Değerin Olması	32
2. Korunan Hukuksal Değer Olarak Kişisel Verilerin Korunması Hakkı ve Türk Ceza Kanunu ile Oluşturulan Koruma Alanı.....	33
a. Anayasa.....	33
b. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu.....	35
c. Türk Ceza Kanunu ile Oluşturulan Koruma Alanı ve Korunan Hukuksal Değer	37
II. KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI HAKKININ ARAÇLARI	38
A. Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Temel İlkeler	38
1. Hukuk ve Dürüstlük Kurallarına Uygun İşleme.....	38

2. Belirli, Açık ve Meşru Amaçlar için Toplama ve İşleme.....	40
a. Verilerin Toplanma Amacının Belirli ve Açık Olması.....	40
b. Verilerin Toplanma Amacının Meşru Olması	40
c. Verilerin Daha Sonra İşlenme Amaçlarınının Toplanma Amacı ile Uyumlu Olması.....	41
3. Toplanma ve İşlendikleri Amaçla Bağlantılı, Sınırlı ve Ölçülü Olma/Veri İşlemeyi En Aza İndirme	42
4. İşlendikleri Amaç İçin Gerekli Olan Süreden Daha Uzun Süre Tutulmama	42
5. Kişisel Verilerin Doğru ve Gereken Durumlarda Güncel Olması	44
6. Bütünlük ve Gizlilik	45
7. Hesap Verebilme Zorunluluğu.....	46
B. Veri İlgilisinin Hakları.....	47
1. Bilgi Alma/Bilgilendirilme Hakkı	48
2. Erişim Hakkı.....	50
3. Kişisel Verilerin Düzeltmesini Talep Hakkı	50
4. Kişisel Verilerin Silinmesini veya Yok Edilmesini İsteme Hakkı	51
5. İtiraz Hakkı.....	55
6. İlgili Kişinin Otomatik Kararların Konusu Olmama Hakkı	56

İKİNCİ BÖLÜM

KİŞİSEL VERİLERİN KAYDEDİLMESİ SUÇUNUN UNSURLARI.	57
I. TİPİKLİĞİN MADDİ UNSURLARI.....	57
A. Fail	57
1. Veri Sorumlusu	58
2. Veri İşleyen	60
3. Veri Sorumlusu, Veri Kontrolörü ve Veri İşleyen Kavramlarının KVKK ve GVKR Hükümleri Açısından Karşılaştırılması.....	62
B. Mağdur	64
1. TCK m. 135 Kapsamında Suçun Mağduru.....	65
2. Yüksek Mahkeme Kararlarında Suçun Mağduru	66
3. İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi İçtihatlarında Suçun Mağduru	68
4. Kişisel Verileri Koruma Kurulu Kararlarında Suçun Mağduru..	69
C. Suçun Konusu	
1. Kişisel Veri.....	71

a. Uluslararası Belgelerde Kişisel Veri Kavramı	71
b. İç Hukuk Düzenleme Örneklerinde Kişisel Veri Kavramı	72
c. Yüksek Mahkeme İçtihatlarında Kişisel Veriler	73
aa. Yargıtay İçtihatları.....	73
bb. Anayasa Mahkemesi İçtihatları	76
d. İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi İçtihatları	77
2. Kişisel Verinin Unsurları	79
a. Verinin Kişiyile İlişkilendirilmesi.....	79
aa. Her Türlü Bilgi.....	79
bb. Veri	80
cc. Verinin Kişiyile İlişkin Olması.....	81
aaa. Anonim veri.....	82
bbb. Psödönim Veri/Maskelenmiş Veri	83
ccc. Şifreli Veri	84
b. Belirli ya da Belirlenebilir Gerçek Kişi.....	84
aa. Belirli ya da Belirlenebilir Kişi.....	84
bb. Gerçek Kişi.....	87
3. Özel Nitelikte Kişisel Veriler.....	90
a. TCK m. 135/2 Kapsamında Özel Nitelikte Kişisel Veriler... 92	
b. TCK m. 135/2 Kapsamında Yer Almayan Özel Nitelikte Kişisel Veriler	98
c. Yapay Zeka Teknolojisi ile Kaydedilen Biyometrik Veriler 100	
Ç. Fiil	100
1. Kişisel Verilerin İşlenmesi.....	100
2. Yapay Zekâ Sistemleri ile Kişisel Verilerin İşlenmesi.....	101
a. Yapay Öğrenme.....	102
b. Yapay Öğrenme Vasıtasıyla Kişisel Verilerin İşlenmesi.....	104
aa. Profilleme.....	104
bb. Yüz Tanıma Teknolojileri	106
cc. Oluşabilecek Riskler	108
aaa. Önyargı ve Ayrımcılık.....	108
bbb. Tasarımı Bakımından Öngörülemeyen Amaç Dışı Kullanım	110
ccc. Açıklanabilirlik: Kara Kutu.....	110
3. Hukuka Aykırı Olarak Kişisel Verileri Kaydetme	111
a. Hukuka Aykırılık.....	111
b. Kaydetme.....	111
c. Benzer Fiillerle İlişkisi.....	112
aa. Depolama	112

bb. Kopyalama.....	112
cc. Toplama	113
çç. Kişisel Verileri Verme, Kişisel Verilerin Ele Geçirilmesi	113
dd. Bilişim Sistemlerinde Kaydetme.....	114
ç. Kişisel Verilerin Kaydedilmesinde Kullanılan Araç, Kişisel Verilerin Kayıt Şekli ve Kişisel Verilerin Kaydedileceği Yer..	115
4. Fiilin Özelliği.....	117
5. Değerlendirme	119
6.Özel Nitelikli Kişisel Verilerin Kaydedilmesi (TCK m.135/2)..	120
D. Nitelikli Haller	122
1. Suçun Kamu Görevlisi Tarafından ve Görevin Verdiği Yetki Kötüye Kullanılmak Suretiyle İşlenmesi.....	122
2. Suçun Belli Bir Meslek ve Sanatın Sağladığı Kolaylıktan Yararlanmak Suretiyle İşlenmesi	123
II. TİPİKLİĞİN MANEVİ UNSURLARI.....	124
III. HUKUKA AYKIRILIK UNSURU.....	126
A. Genel Olarak	126
B. Hukuka Uygunluk Nedenleri	126
1. Kanun Hükmünü İfa	126
a. CMK Kapsamında Araştırma İşlemleri/Koruma Tedbirleri/Delil Değerlendirme Yöntemleri ile Kişisel Verilerin Kaydedilmesi..	128
aa. Bilgisayarlar ve Bilgisayar Kütüklerinde Arama, Kopyalama ve Elkoyma Tedbiri (CMK 134).....	128
bb. İletişimin Kaydedilmesi (CMK m. 135).....	130
cc. Teknik Araçlarla İzleme (CMK m. 140)	134
çç. Moleküler Genetik İncelemeler	135
dd. Kimlik Tespiti	139
ee. Ses ve Görüntü Kaydı	140
ff. Fizik Kimliğinin Tespiti	142
b. Elektronik Gözetim Sistemi Olarak Mobil Elektronik Sistem Entegrasyonu ve Yüz Tanıma Sistemi ile Kaydedilen Kişisel Veriler	143
2. Hakkın İcrası	147
a. Haber Verme Hakkı	147
b. Savunma Hakkı	152
c. İşverenin Yönetim Hakkı	157
aa. İşçinin İletişiminin İşyerinde İzlenmesi.....	158
bb. İşçilerin Görüntü ve Ses Kaydeden Cihazlarla Gözetlenmesi	163

3. İlgilinin Açık Rızasının Bulunması	165
a. Genel Olarak	165
b. Açık Rızanın Unsurları	168
aa. Rıza Ehliyeti.....	168
bb. İlgili Kişinin Bilgilendirilmiş Olması.....	171
cc. Belirli Bir Konuya İlişkin Olma	174
çç. Özgür İrade ile Açıklanan Rızanın Tereddüte Yer Bırakmayacak Açıklıkta Olması	175
c. Açık Rızanın Şekli, Alınması Gereken Zaman	177
ç. Varsayılan Rıza	177
d. Açık Rıza Aranmaksızın Kişisel Verilerin Kaydedilebileceği Haller	178
e. Açık Rıza Aranmaksızın Özel Nitelikte Kişisel Verilerin Kaydedilebileceği Haller	178
IV. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ.....	179
A. Teşebbüs.....	179
B. İştirak	179
C. Suçların İçtimaı	180
1.Zincirleme Suç	180
2.Özel Hayatın Gizliliğine İlişkin Suçlarla TCK m. 135 Arasında İçtima İlişkisi	180
3. TCK m.243, TCK m. 244 ile TCK m. 135 Arasındaki İçtima İlişkisi	182
V. YAPTIRIM VE MUHAKEME USULÜ	183
SONUÇ	185
KAYNAKÇA	191

KISALTMALAR

AB/EU	Avrupa Birliği
ABAD	Avrupa Birliği Adalet Divanı
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
ABTHŞ	Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı
AK	Avrupa Konseyi
AK	Avukatlık Kanunu
AKS	Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Sırasında İnsanın Korunmasına İlişkin Sözleşme
AT	Avrupa Topluluđu
ATAD	Avrupa Topluluđu Adalet Divanı
AYM	Anayasa Mahkemesi
b.	bent
Bkz.	Bakınız
BM	Birleşmiş Milletler
BMA	Beyin Makine Arayüzü
CD	Ceza Dairesi
CGK	Ceza Genel Kurulu
CMK	Ceza Muhakemesi Kanunu
COMPAS	Correctional Offender Management Profiling for Alternative Sanction
CvGTİHK	Ceza ve Güvenlik Tedbirlerini İnfazı Hakkında Kanun
Çev.	Çeviren
dn.	Dipnot
DNA	Deoxyribonucleic Acid (Deoksiriboz nükleik asit)
E.	Esas

Ed.	Editör
EDPS	European Data Protection Supervisor (Avrupa Veri Koruma Denetçisi)
EEG	Elektroensefalogram
ETDHK	Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun
GbR	Gesellschaft Bürgerlichen Rechts
GDPR	General Data Protection Regulation (Kişisel Verilerin Korunması Regülasyonu)
GPS	Global Positioning System (Küresel Konumlama Sistemi)
GVKR	Genel Veri Koruma Regülasyonu
HD	Hukuk Dairesi
HIV	Human Immunodeficiency Virus (İnsan Bağışıklık Yetmezliği Virüsü)
HMK	Hukuk Muhakemeleri Kanunu
IP	Internet Protocol Address (İnternet Protokolü)
ISP	Internet Service Provider (İnternet Servis Sağlayıcısı)
İHAM	İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi
İHAS	İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi
JTGvYK	Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu
K.	Karar
KK	Kabahatler Kanunu
KVK	Kişisel Verilerin Korunması
KVKK	Kişisel Verilerin Korunması Kanunu
KVSYAHY	Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik

m./md.	Madde
MEDULA	Medikal Ulak
MOBESE	Mobil Elektronik Sistem Entegrasyonu
N./No.	numara
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı)
Örn.	örneğin
par.	paragraf
PVSK	Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu
RG	Resmî Gazete
s.	sayfa
SEGBİS	Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
SNP	Single Nucleotide Polymorphism (Tek nükleotit polimorfizmi)
TBB	Türkiye Barolar Birliği
TBK	Türk Borçlar Kanunu
TC	Türkiye Cumhuriyeti
TCK	Türk Ceza Kanunu
TMK	Türk Medeni Kanunu
TTK	Türk Ticaret Kanunu
vb.	ve benzeri
vd.	ve devamı
WP	Working Party (Çalışma Grubu)
Y.	Yargıtay